

Jméno cestovatele / cestovatelky

Narodit se jako František Palacký by znamenalo:

- 🍂 Být jedním ze 12 dětí, z nichž dospělosti se dožilo 7.
- 🍂 Narodit se do budovy školy v Hodslavicích a obývat ji s rodiči, sourozenci a 80 spolužáky.
- 🍂 Jako pětiletý/á být schopen/na číst bibli a citovat z ní, v 6 letech být na vzdělanostní úrovni tehdejších dvanáctiletých a jako devítiletý být nejmladším žákem v otcově třídě z 80 dětí.
- 🍂 Dva roky navštěvovat zámeckou školu Marie Walburgy v Kuníně (9-11 let).
- 🍂 Nevystudovat žádnou vysokou školu.
- 🍂 Mít fotografickou paměť, talent na jazyky a 11 jich ovládat.
- 🍂 Celý život velmi tvrdě pracovat a hodně cestovat.
- 🍂 Stát se nejvýznamnějším českým historikem.

Milá cestovatelko / Milý cestovateli, na této cestě Ti představím svého nejnadanějšího žáka Františka Palackého, který se stal nejvýznamnějším českým historikem.

Ve Zlaté knize kunínského vzdělávacího ústavu byl zapsán jako pátý nejlepší žák a dostal ode mě za odměnu knihu... i když teď mi trochu vrtá hlavou, co se vlastně asi tak stalo s těmi, kdo se umístili před ním... Zkusím Ti ukázat jeho svět, aby sis dokázal/a představit, jak daleko se dokáže dostat někdo, kdo tak věří ve své schopnosti, jako to uměl on.

ZAČÁTEK CESTY – RODNÝ DŮM

Rodný dům Františka Palackého a jeho bezprostřední okolí se asi od doby jeho narození na samém konci 18. století změnilo docela málo. Jeho otec Jiří, učitel a luteránský kazatel dům postavil pro svou rodinu a pro tehdejší evangelickou školu v Hodslavicích 2 roky před narozením. Jako dítě z chudých poměrů malý František pásal krávy a po obci roznášel listiny, protože jeho otec byl i písařem.

Okruh naší procházky bude měřit sice jenom kilometr, ale ve skutečnosti bude trvat 100 let, než dorazíš na konec k bodu, odkud jsi vyšel – před tuto chalupu.

Tvoje cesta začíná v rodném domě Františka Palackého a bude pokračovat po nejdůležitějších místech Hodslavic spojených s jeho životem. Na událostech jeho života Ti ukážu, co ve skutečnosti znamenalo stát se tímto mužem, o kterém se všichni učí ve škole.

1. Rodný dům Františka Palackého

Najdi a dobře si v expozici prohlédni tyto předměty, které nám v Hodslavicích připomínají Františka Palackého.

Do popisky pod každý z nich napiš, oč se jedná, stejně jako to dělá muzeum. Bude se Ti to v dalších úkolech hodit.

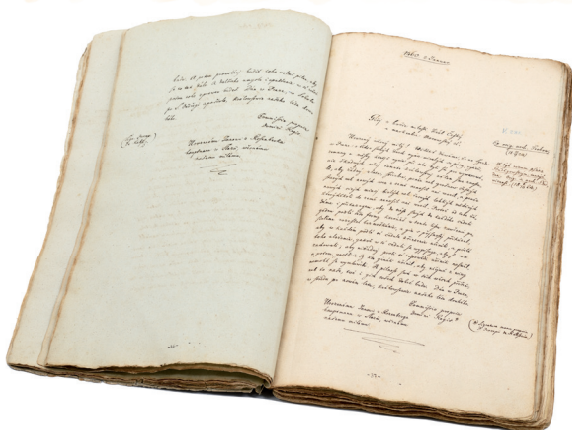
.....

.....

.....

.....

Důvod, proč tyto předměty uchováváme, je, že jsou svědectvím doby a každodenní historie. Umožňují nám pochopit, jak žili lidé před námi a porovnávat jejich životy s naším. Jaké volby dělali a proč, jak se bavili, co uměli, zda v porovnání s námi to měli těžší, nebo snazší a v čem...

.....

Tvým úkolem je vybrat doma 5-6 předmětů a vytvořit expozici, která Tě bude připomínat v Tvém rodném domě. Co vybereš a proč? Co se z toho o Tobě dozvíme? Jak to vypovídá o životě, který žiješ? A v čem je jiný než v době Františka Palackého?

Tak třeba... bude tam školní batoh? Oblíbená knížka, nebo učebnice? Lyžařská čepice? Nebo nejmilovanější hračka? Jaké bys k nim dal/a popisky? Tak například: Chlapecké zimní boty, Nike, 2019, č. 40, dar k Vánocům?

Ve svém rodném domě si můžeš uspořádat svůj pokoj (třeba ho zase jednou pořádně uklidit) a představit si, že bys mě po něm provedl. Svou expozici si můžeš také vhodně uspořádat a vyfotit na mobil, pokud chceš, abychom měli po Tobě dobře zdokumentované archivní záběry.

Na střeše domu Františka Palackého, podobně jako na střeše nedalekého kostela sv. Ondřeje, je jako krytina použit štípaný šindel, kterým byla až do 19. století pokryta většina střech. Jeho životnost je nesrovnatelná s většinou jiných materiálů, vydrží až 60 let i v drsných podnebných podmínkách. Konec šindelářství učinily až nové požární předpisy, protože požáry bývaly velmi časté. Rodný dům Palackého je národní kulturní památkou, proto je rekonstruován do původní podoby ručně štípaným šindelem z Velkých Karlovic.

Všimni si střechy na rodném domě Františka Palackého. Dnes je tato krytina vzácná. Ale v jeho době byla na většině střech ve vesnici. Zkus si představit, jaké by to bylo – vesnice, kterou vidíš kolem sebe pouze s obílenými domy a hnědými šindelovými střechami. Líbilo by se Ti to? Pokud si to dokážeš představit, uvidíš svět očima malého Františka.

CESTA KE KOSTELU SV. ONDŘEJE

Tento pohled se také asi příliš neliší od doby, kdy Františkova matka Anna nesla svého novorozeného syna ve své úvodnici v červnu 1798 do kostela sv. Ondřeje ke křtu.

Křest je tzv. první svátostí církve – znamením Boží blízkosti člověku. Je jedním z nejstarších obřadů. V prakticky nezměněné podobě provází lidstvo již několik tisíciletí. Uděluje je ponořením do vody, nebo omytím vodou se slovy, která pronáší kněz „Křtím tě ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Pokřtít ve skutečnosti znamená ponořit. Křest je symbolem skutečnosti, že život a vznik nového života je dar, který nám byl dán. Křtěné dítě je oblečeno do bílého na znamení nevinnosti. Křest je nezrušitelný a neopakovatelný.

2. Kostel sv. Ondřeje

Všimni si a prohlédni!

V kostele sv. Ondřeje si můžeš prohlédnout součásti jeho vybavení, které tam byly již v době křtu Františka Palackého. V křtitelnici kostela byl v roce 1798 pokřtěn a na oltáři byla již v té době socha vzácné gotické hodslavské madony. Dnes je na jejím místě kopie. Originál se nachází v Arcidiecézním muzeu v Olomouci.

O datu vzniku kostela se badatelé přou. Existují 3 možnosti. Podle první byl kostel postaven v roce 1523, protože v tomto roce museli poddaní odvádět zvláštní desátek na opravu zničeného kostela. Podle druhé vznikl v roce 1551. Toto datum bylo nalezeno ve 2. polovině 19. století na trámu ve věži. Deska s tímto datem zde byla ještě v roce 1948, ale dnes již nad vstupem není. Současné označení s datací MCDLXXXII zřejmě pochází až z nedávné doby. Toto datum se však téměř shoduje s průzkumem kostelní lodi, který byl provedený v roce 2011 a datuje trámy roubené konstrukce kostelní lodi do stejné doby.

Dokážeš najít datum MCDLXXXII nad vchodem kostela a převést jej na arabské číslice? Pokud ano, zapiš jej sem. Všimni si také šindelové střechy na střeše kostela.

Od východu z kostela Tě teď povede cesta stoletím Františka Palackého od roku 1798 do roku 1898. Není vyloučeno, že ses o něm učil/a již ve škole a připadal Ti nudný. Jenže on byl všechno, jen ne nudný! A to Ti teď chci ukázat, protože k tomu nám slouží ve skutečnosti historie. Tvoje cestovatelská výprava stoletím Palackého bude kratší než kilometr. Když se vrátíš zpět kolem rodného domu, dojdeš k evangelickému kostelu.

CESTA K EVANGELICKÉMU KOSTELU

V Hodslavicích žil František Palacký do svých 9 let. Ve 21 letech se sem vrátil, aby pronesl v evangelickém kostele na přání matky své první a jediné kázání.

Od této chvíle si představuj, co to znamenalo stát se Františkem Palackým. Můžeš začít hned teď cestou do kostela...

Palackého otec dal svého syna v roce 1807 do mé zámecké školy Filantropinum. Byla to jedna z nejmodernějších škol v tehdejší Evropě a nejspíš by v mnohém byla moderní i dnes.

Učily se v ní děti z mého panství bez ohledu na majetkové a vzdělanostní poměry rodičů a na jejich víru. Dnes byste řekli, že byla inkluzivní.

Mnohem víc se o tom dozvíš (anebo už možná víš), pokud mne navštívíš na Kuníně. František tam zůstal bohužel jenom dva roky, ale moc rád na ně vzpomínal a na zámku mě ještě jednou navštívil v roce 1823, když už jsem byla hodně nemocná. Já jsem ale jeho dráhu sledovala po celou dobu svého života.

3. Evangelický kostel v Hodslavicích

František Palacký nikdy nevystudoval vysokou školu.

Tři roky studoval v Trenčíně latinskou evangelickou školu. Memorování latinských textů jej nebavilo. Od 11 let si už svoje vzdělávání hodně organizoval sám a rozšiřoval samostudiem. V Trenčíně se naučil mimo latiny, řecky a francouzsky, četl česky. Naučil se také hrát na harfu, klavír a varhany.

Ve 14 letech začal studovat na evangelickém lyceu v Prešpurku (dnes Bratislava). Po 6 letech studia odmítl se stát kazatelem a dál pokračoval v samostudiu jako vychovatel ve šlechtických rodinách.

V evangelickém kostele v Hodslavicích pronesl František Palacký své jediné životní kázání. Měl již jasno, místo kazatele v Bilsku ve Slezsku odmítl a rozhodl se věnovat celoživotně historii.

Evangelický kostel v Hodslavicích byl dostavěn v roce 1819, právě v roce, kdy zde kázal František Palacký. Kostel byl tehdy jednoduchou budovou bez věží a zvonů, které evangelíkům nebyly povoleny. Třípatrová kostelní věž se zvonem byla dostavěna až koncem 19. století.

Interiér kostela je novodobý a velmi jednoduchý. O to víc jej můžeš srovnávat se zdobností vnitřku nyní katolického kostela sv. Ondřeje a uvědomit si rozdíl ve víře, která na jedné straně oslavuje Boha zdobností a nádherou a na straně druhé prostotou až strohostí a jednoduchostí.

Co je Ti bližší a víš proč?

CESTA K DOMU FARÁŘE PILEČKY

Tři roky před svou smrtí navštívil František Palacký Hodslavice. Jeho rodný dům byl již v tu dobu zchátralý, tak přespával ve vedlejším domě, který se rovněž dochoval. Tento úsek jeho života v realitě dělilo více než 50 let, během nichž se z Palackého stal „Palacký“, jak jej znáš už i Ty. Pojdme se podívat, co to znamenalo:

Stát se Františkem Palackým znamenalo:

V 29 letech se oženit s dvacetiletou dcerou z bohaté měšťanské rodiny, a tím si existenčně zajistit možnost se celý život věnovat svému zájmu.

Vzdát se tím na celý život možnosti doma mluvit svým rodným jazykem a přejít z evangelické na katolickou víru.

Trávit léto na rodinném sídle Měchurových v Lobkovicích u Neratovic a zimu v pražském domově v MacNevenově paláci v dnešní Palackého ulici, který manželka dostala věnem.

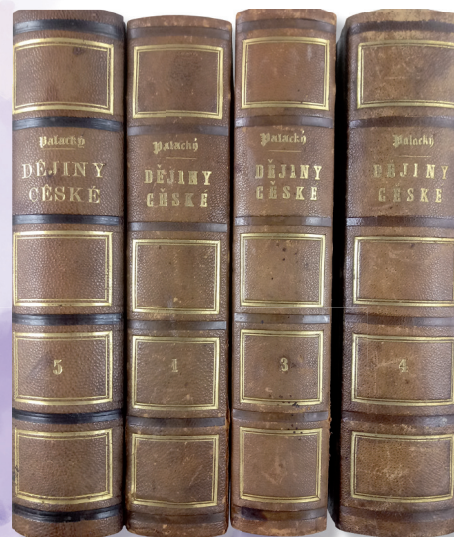

- Být vyhlášeným pražským elegantem, umět dobře hrát na klavír, harfu a varhany a skvěle tančit.
- Pracovat jako tajemník šlechtických rodin s pověřením zpracovat jejich rodokmeny a rodové dějiny.
- Po celý život trávit mnoho času na cestách a navštěvovat evropské archivy v Německu, Itálii a Francii, také dvorní bibliotéku ve Vídni a Vatikánské knihovny.
- Cestovat i 14 dní dostavníkem za každého počasí s truhlami osobních věcí.
- Ze svých studijních cest napsat své ženě 526 dopisů.
- Stát se sekretářem České královské společnosti nauk a za zásluhy se dostat mezi první členy Vídeňské akademie věd.
- Dvakrát dostat nabídku stát se ministrem školství ve Vídni a nevyužít možnosti dostat šlechtický titul.
- Posledních 15 let strávit na zámku Maleč v rodině své dcery a zetě.

- Až do konce života psát své Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě a krátce po jejich dokončení zemřít.
- Mít své jméno vytesáno do fasády Národního muzea v Praze.
- Být na tisícikoruně jako jeden ze symbolů českých dějin.

4. Dům faráře Pilečky

Předposlední zastavení životem Františka Palackého je před domem faráře Pilečky. V době, kdy zde nocuje, mu je 75 let. Je slavný, pedantický a dosáhl zřejmě většiny z toho, co si přál, možná i více.

Na hřbitůvku mezi jeho rodným domem a kostelem sv. Ondřeje jsou již pohřbeni oba jeho rodiče. Je to jeho poslední cesta do Hodslavic.

Hřbitov se do dnešní doby nedochoval, ale hrob Palackého rodičů zůstal z pietních důvodů na svém místě.

Když se teď podíváš zpět na jeho život, jaké byly podmínky, do kterých se narodil, a jak se pak odvíjel jeho život, co Tě napadá? A co si teď o něm myslíš? Tvoje cestovatelská výprava za Františkem Palackým v jeho stopách končí před rodným domem.

RODNÝ DŮM – ZAKONČENÍ OBCHŮZKY

Je rok 1898. U stého výročí jeho narození se na měsíc trvajících oslavách před jeho rodným domem vystřídá na 60 000 lidí. Na zeď jeho rodného domu je umístěna pamětní deska.

Tento žák mého ústavu měl jasno už v jedenácti. Byl přesvědčen o své výjimečnosti. Věděl, že něco významného vykoná a nikdy o tom nepochyboval. Také tomu ledacos obětoval.

Zkus se zamyslet nad svým životem. Je datum stého výročí Tvého narození. Co se děje? Kým jsi byl? Co jsi v životě dělal? Jak se odvíjel Tvůj život? Chtěl/a jsi udělat díru do světa? A jakou, čím? Nebo prožít obyčejný hezký život a vzdát se snů o slávě a přepychu? Nebo tvrdě pracovat na uskutečnění svých snů?

Zde máš svůj prostor, abys popsal/a svůj vysněný život. Můžeš jej napsat jako životopis, nakreslit, vytvořit koláž, nebo graf. Je to na Tobě. Ale ať Tvůj život bude jakýkoliv chceš, nezapomeň si jej užít!

